EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 10.11.2005
KOM(2005) 551 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

ĮGYVENDINANT BENDRIJOS LISABONOS PROGRAMĄ AUGIMĄ IR UŽIMTUMĄ SKATINANTI ŠIUOLAIKIŠKA MVĮ POLITIKA

TURINYS

1. Įvadas 3
2. Naujas MVĮ politikos akstinas 3
3. Konkretūs veiksmai 5
3.1. Verslumo ir kvalifikacijos skatinimas 5
3.2. MVĮ galimybių patekti į rinką gerinimas 6
3.3. Biurokratijos mažinimas 7
3.4. MVĮ augimo potencialo gerinimas 9
3.5. Geresnis dialogas ir konsultacijos su MVĮ atstovais 10
4. Išvada 11

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

ĮGYVENDINANT BENDRIJOS LISABONOS PROGRAMĄ AUGIMĄ IR UŽIMTUMĄ SKATINANTI ŠIUOLAIKIŠKA MVĮ POLITIKA

1. ĮVADAS

Mažos ir vidutinės įmonės (MVĮ), t. y., tokios, kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų[1], sudaro didelę Europos ekonomikos dalį: Europos Sąjungoje jų yra apie 23 milijonus, o tai yra 99% visų įmonių, ir jose sukuriama apie 75 milijonus darbo vietų. Mažos ir vidutinės įmonės yra labai svarbi Europos pramonės dalis – ypač tam tikriems jos sektoriams, pavyzdžiui, tekstilės, statybos ar baldų sektoriuose MVĮ sukuriama net iki 80 % darbo vietų. MVĮ yra pagrindinis verslumo įgūdžių ir inovacijų šaltinis, jos taip pat didina ekonominę ir socialinę sanglaudą.

Naujojoje partnerystėje augimui ir užimtumui skatinti ypač akcentuojamas poreikis gerinti verslo aplinką, atsižvelgti į MVĮ poreikius ir teikti joms atitinkamą pagalbą. MVĮ yra reikalingos siekiant stabilesnio ir ilgalaikio ekonomikos augimo bei daugiau ir geresnių darbo vietų. Be to, norint suaktyvinti ekonomiką, Europai reikia daugiau žmonių, norinčių tapti verslo iniciatoriais, taigi svarbu skatinti verslumo kultūrą.

Todėl, siekiant atskleisti šį ES potencialą, yra dar svarbiau, kad Bendrijos ir valstybių narių politika būtų palanki MVĮ. Dėl šių priežasčių Komisija imasi veiksmų, kad MVĮ liktų svarbiu politikos prioritetu, ir siūlo naujai kurti MVĮ politiką, kuri būtų įgyvendinama glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis. Šiuo komunikatu formuluojama nuosekli sistema įvairioms įmonių politikos priemonėms pagrįsti, ir siekiama, kad visose ES politikos srityse būtų laikomasi principo „pradėk nuo mažo“. Komunikate atkreipiamas dėmesys į šiandien MVĮ tenkančius uždavinius, siūlomi nauji veiksmai, kaip padidinti jų gebėjimus išsilaikyti rinkoje, augti ir kurti naujas darbo vietas, ir nauji būdai, kaip geriau plėtoti dialogą ir konsultacijas su MVĮ kaip su suinteresuotomis šalimis. Todėl komunikatu akivaizdžiai prisidedama prie Lisabonos integruotų gairių[2] ir Bendrijos Lisabonos programos[3] įgyvendinimo.

2. NAUJAS MVĮ POLITIKOS AKSTINAS

Šiame komunikate aprašyta daug tikslų ir veiksmų, kuriuose konkrečiai numatoma, kaip Bendrijos Lisabonos programos priemones padaryti naudingas MVĮ. Ypač patariama, kaip įgyvendinti Lisabonos programos integruotas gaires taip, kad jos duotų naudos MVĮ. Tai ypač pasakytina apie 14 ir 15 gaires, kurios yra susijusios su

---

1 Žr. Komisijos rekomendaciją 2003/361/EB.

2 Tarybos rekomendacija 2005/601/EB dėl valstybių narių ir Bendrijos bendrųjų ekonominės politikos gairių.

3 Komisijos komunikatas: „Bendri veiksmai augimui ir užimtumui skatinti: Bendrijos Lisabonos programa, KOM (2005) 330

geresniu reglamentavimu, iniciatyvesne verslumo kultūra ir konkurencingesne bei MVĮ remiančia aplinka. Tai turėtų labai padėti valstybėms narėms įgyvendinti nacionalines reformų programas, dėl kurių jos įsipareigojo. Iš tiesų naujos MVĮ politikos sėkmė labiausiai priklauso nuo valstybių narių veiklos, nes įmonių politika iš esmės yra valstybių narių kompetencija, o Bendrijos politika turėtų remti ir papildyti jų pastangas.

Šiuo komunikatu yra sukuriamas **politinis pagrindas MVĮ veiksmams,** ir į jį integruojami esamų įmonės politikos priemonių, ypač Europos mažųjų įmonių chartijos ir verslumo veiklos plano, tikslai siekiant pagerinti jų tarpusavio sąsajas ir padidinti Europos MVĮ politikos priemonių skaidrumą. Konkrečiau: Lisabonos valdymo cikle numačius ataskaitų apie chartiją teikimą, padidėtų įvairios MVĮ skirtos veiklos matomumas ir nuoseklumas. Tai taip pat padėtų gerinti būsimų mikroekonomikos reformų, kuriomis siekiama, kad Europa taptų novatoriškesnė ir patrauklesnė investuotojams ir darbuotojams, sinergiją. MVĮ politika yra horizontalaus pobūdžio, todėl reikia skirti daugiau dėmesio MVĮ daugelyje Bendrijos politikos sričių. Pavyzdžiui, su MVĮ susiję klausimai bus apžvelgiami ir komunikato „Siekiant labiau integruotos pramonės politikos strategijos“[4] tęsinyje.

Naujoji strategija yra paremta visapusiška MVĮ vaidmens visuomenėje vizija, pabrėžiant jų svarbą ekonominei ir socialinei sanglaudai vietos ir regiono lygiais. Be to, dauguma MVĮ prisiima bendrą socialinę atsakomybę, kuri leidžia joms gerinti savo veiklos rezultatus ir konkurencingumą tuo pat metu darant teigiamą poveikį vietos bendruomenei ir aplinkai. Didelės bendrovės taip pat jaučiasi atsakingos už MVĮ kaip už subrangovus, pavyzdžiui, automobilių pramonėje. Komisija taip pat užmegs ryšius su verslo atstovais – ir kad tokiu būdu paskatintų juos dalyvauti ES programose, ir kad perduotų MVĮ pozicijas politikos formuotojams. Svarbų vaidmenį sėkmingai įgyvendinant MVĮ politiką atlieka ir Bendrijos verslo rėmimo centrai, tokie kaip, pavyzdžiui, Europos verslo informacijos centrai.

Yra labai įvairaus pobūdžio MVĮ: vienos siekia greitai augti ir užkariauti didesnes rinkas; kitos veikia tik vietos arba regiono rinkose. Kadangi formuojant politiką reikia atsižvelgti į šią įvairovę, naujojoje strategijoje yra numatytos iniciatyvos ir veiksmai visų tipų įmonių potencialui išplėtoti, pradedant besikuriančiomis ir sparčiai augančiomis įmonėmis ir baigiant tradicinėmis įmonėmis, įskaitant amatų sektorių, mikroįmones, socialinės ekonomikos įmones ir šeimynines MVĮ.

Per pastaruosius du dešimtmečius įvykę struktūriniai ekonomikos pokyčiai atvėrė naujas galimybes MVĮ, nes jos dažnai yra lanksčios, prisitaikančios ir dinamiškos įmonės. Palyginus su didelėmis įmonėmis, MVĮ turi privalumų nišinėse ir geografiškai apribotose rinkose, o taip pat ten, kur gaminami maži kiekiai arba specializuoti produktai. Tačiau MVĮ, palyginus su didelėmis įmonėmis, tenka neproporcinga administracinė našta. Jų augimą taip pat gali slopinti išaugęs konkurencijos spaudimas ir tokie rinkos trūkumai kaip ribotos finansavimo galimybės, negalėjimas visapusiškai vykdyti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos, dalyvauti tinkluose ir tiekimo grandinėse. Dažnai MVĮ sunku veikti greitai kintant ekonominėms sąlygoms ir esant konkurencijos spaudimui. Be to, dažnai

[4] Komisijos komunikatas: Įgyvendinant Bendrijos Lisabonos programą: Politinis pagrindas ES gamybai stiprinti siekiant labiau integruotos pramonės politikos strategijos, KOM(2005) 474

pradedantieji verslą nepakankamai žino apie jiems konsultuoti ir padėti skirtą veiklą, ypač Europos lygiu.

MVĮ bus teikiama pagalba per Bendrijos įmonėms skirtas programas, t. y., Daugiametę programą įmonėms ir verslininkystei ir būsimą Konkurencijos ir naujovių pagrindų programą (KNP). Vis dėlto, kadangi dažnai MVĮ politika vykdoma vietos ir regiono lygiu sukuriamomis ir įgyvendinamomis iniciatyvomis, reikėtų naudoti ir kitus svarbius finansavimo šaltinius, pavyzdžiui, sanglaudos politikai skirtas lėšas.

Skatinant verslumą, kvalifikaciją ir didinant MVĮ augimo potencialą, labai svarbų vaidmenį atlieka struktūriniai fondai. Jų lėšomis, pavyzdžiui, remiama MVĮ technologijų plėtra, teikiamos verslo rėmimo paslaugos, stiprinamas MVĮ bendradarbiavimas. 2000–2006 m. laikotarpiu iš struktūrinių fondų MVĮ skirta apie 21 mlrd. eurų, ir šis įsipareigojimas yra patvirtintas sanglaudos politikos strateginėse gairėse[5]. Kaimo plėtros strateginėse gairėse akcentuojama, kad parama mikroįmonėms kurti yra labai svarbi siekiant įvairinti kaimo ekonomiką[6].

3. KONKRETŪS VEIKSMAI

3.1. Verslumo ir kvalifikacijos skatinimas

ES ne iki galo **išnaudoja savo verslumo potencialą,** ir joje steigiama per mažai įmonių. Vis dar daug veiksnių – tokių kaip pusiausvyros tarp rizikos ir naudos nebuvimas, menkos socialinės garantijos ir nežinojimas, ką iš tikrųjų turi daryti verslo iniciatoriai – nulemia pasirinkimą tapti samdomu darbuotoju, o ne kurti savo įmonę. Komisija dės daugiau pastangų siekdama, kad visuomenėje būtų labiau vertinami verslo iniciatoriai, skatins skleisti daugiau informacijos apie verslo iniciatoriaus profesiją, puoselės verslumo mąstyseną, įskaitant atsakingos verslo iniciatorių veiklos skatinimą. Vis didesnę reikšmę įgyjantis verslumo dėstymas švietimo sistemoje bus pabrėžiamas ir Komisijos būsimame šiai svarbiai temai skirtame komunikate. Tuo pat metu struktūriniai fondai bus naudojami verslumui skatinti, investuojant jų lėšas į verslo konsultacinių paslaugų spektro plėtrą, kokybės gerinimą bei į verslo paslaugų pasidalijimą. Galiausiai, bet ne mažiau svarbu yra tai, kad dauguma valstybių narių galėtų sėkmingai imtis priemonių sumažinti laiko ir lėšų sąnaudas, reikalingas naujai įmonei įsteigti.

Komisija numato labiau remti veiklą, **mažinančią** su verslo pradėjimu neišvengiamai susijusią **riziką.** Ji imsis priemonių neigiamam verslo žlugimo poveikiui sumažinti, išanalizuos socialinės apsaugos sistemas ir bankroto procedūras. Pavyzdžiui, Komisija pradėjo bandomąjį projektą, skirtą žinių perkėlimui ir pagrindinėms kompetencijoms, kurios labai svarbios norint sėkmingai **perkelti verslą**, pagerinti. Komisija taip pat planuoja paskelbti specialų komunikatą, skirtą verslo perkėlimui, siekdama pabrėžti jo svarbą išsaugojant milijonus darbo vietų ES.

Siekiant sumažinti **kvalifikacijų stygių**, reikėtų, kad visi partneriai, ypač įmonės, dalyvautų kuriant ir apibrėžiant mokymo kursus ir metodikas. Komisija mano, kad valstybės narės turėtų persvarstyti savo švietimo ir mokymo politiką ir labiau

---

5 KOM(2005) 299.
6 KOM(2005) 304.

pritaikyti ją prie šiuo metu vykstančių ir prognozuojamų darbo rinkos pokyčių. Išsamios nacionalinės mokymosi visą gyvenimą strategijos, kurias iki 2006 m. valstybės narės turi nustatyti pagal programą „Švietimas ir mokymas 2010“, ir mokymosi visą gyvenimą Bendrijos veiksmų programa padės MVĮ darbuotojams prisitaikyti prie darbo rinkos poreikių ir visuose švietimo ir mokymosi etapuose ugdys jų verslumo įgūdžius, įskaitant gebėjimą rizikuoti. Be to, Komisija iš Europos socialinių fondų lėšų finansuoja veiksmus, skirtus kvalifikacijų stygiui mažinti gerinant verslo mokymą ir taikant mokymosi visą gyvenimą principą.

Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybių narių valdžios institucijomis, siekia gerinti situaciją tose srityse, kur vis dar nepakankamai tenkinami **moterų verslo iniciatorių** poreikiai, ypač galimybės gauti finansavimą ir dalyvauti verslo iniciatorių tinkluose. Dėl **verslo iniciatorių**, kurie yra jauni, pagyvenę arba iš tautinių mažumų tarpo, Komisija ir toliau skatins kurti politikos formuotojų tinklus, skirtus nustatyti, kaip galima jiems padėti, ir paskatinti gerąją patirtį.

3.2. MVĮ galimybių patekti į rinką gerinimas

MVĮ iki galo neišnaudoja **vidaus rinkos** teikiamų galimybių, dažniausiai todėl, kad, nepaisant ilgalaikių Komisijos ir valstybių narių pastangų palengvinti keliose valstybėse vykdomą veiklą ir padaryti ją sklandžiau vykdomą, vis dar stinga informacijos apie verslo galimybes. Ypač MVĮ ne visuomet yra informuotos apie **viešųjų pirkimų** rinkų teikiamas galimybes, turi per mažai išteklių, kad galėtų dalyvauti **standartizacijos** procese ar pasinaudoti **intelektinės nuosavybės teisėmis** (INT). Be to, sunkumų joms kelia painios ir skirtingos **mokesčių sistemos.** MVĮ reikia skatinti tapti tarptautinėmis įmonėmis, nes tai dažniausiai sustiprina konkurencinę poziciją ir padidina įmonės augimą bei našumą.

Komisija atkakliai siekia sustiprinti pastangas **vidaus rinkai** užbaigti ir ragina valstybes nares prisidėti prie šio bendro tikslo. Komisija pradės naują iniciatyvą, skirtą išanalizuoti, kaip viešųjų institucijų politika gali padėti MVĮ labiau pasinaudoti Europos rinka. Tuo pat metu Komisija tęs darbą dėl ES įmonių teisinės formos, kuri leistų MVĮ lengviau užmegzti partnerystes su kitų valstybių narių įmonėmis.

Viešųjų pirkimų sutartys sudaro daugiau negu 1,5 trilijonų eurų arba 16% ES BVP[7]. Įgyvendinus naujas viešųjų pirkimų direktyvas (o tai turėtų būti padaryta iki 2006 m. sausio 31 d.), bus sukurta modernesnė ir paprastesnė viešųjų pirkimų konkursų laimėtojų atrankos tvarka, ypač skatinant e.viešuosius pirkimus ir sudarant sąlygas vykdyti aplinką tausojančius viešuosius pirkimus. Tikėtina, kad tai bus naudinga MVĮ, įskaitant ekologines naujoves diegiančias MVĮ, kurioms nauja aplinką tausojanti pirkimo politika turėtų būti palanki.

Komisija imasi veiksmų MVĮ dalyvavimui **standartizacijos** procese skatinti ir MVĮ informavimui apie standartus didinti. Siekiama imtis visapusiškos ir ilgalaikės veiklos, kuri užtikrintų, kad standartizacijos procese būtų atsižvelgiama į visus MVĮ interesus ir joms reguliariai glausta ir suprantama forma būtų teikiama naujausia informacija apie naujus standartus. Šiuo klausimu aktyvios turėtų būti ir valstybės

---

[7] Ataskaita apie Bendrijos produktų ir kapitalo rinkų veikimą, KOM (2002) 743.

narės, atsižvelgdamos į tai, kad, nors standartai sukuriami remiantis diskusijomis Europos mastu, šiose diskusijose yra vadovaujamasi nacionalinėmis pozicijomis.

Siekdama sumažinti dažnai **dideles išlaidas mokesčiams**, sumokamiems atidarant filialą ar dukterinę įmonę kitoje valstybėje narėje, Komisija ketina pasiūlyti komunikatą apie bandomąjį apmokestinimo pagal nacionalinės teisės reikalavimus projektą, siekdama MVĮ sudaryti sąlygas apskaičiuoti apmokestinamąjį jų užsienio filialų ir dukterinių įmonių pelną pagal savo valstybės narės taisykles.

Komisija ketina pasiūlyti naujas iniciatyvas dėl **Europos verslo informacijos centrų (EIC)** tinklo, kuriuose MVĮ būtų skatinamos dalyvauti renginiuose, skirtuose verslo bendradarbiavimui ir partnerių suradimui, ypač pasienio regionuose. Be to, prekybos su užsienio rinkomis kliūtys, pavyzdžiui, importo ir muito reikalavimai, MVĮ gali būti neproporcingai didelė našta. Aktyvaus dialogo su stambiausiais dvišalės ir daugiašalės prekybos partneriais metu Komisija ir toliau sieks mažinti kliūtis, trukdančias Europos eksportuotojams, ir labiau skatins **MVĮ išeiti į tarptautines rinkas**. Šio tikslo, visų pirma, turėtų būti siekiama įgyvendinant ambicingą Dohos raundo strategiją. Kiti veiklos etapai galėtų būti informacijos apie rinką teikimas ir MVĮ skatinimas kurti bendras įmones su besivystančių šalių įmonėmis.

Bus patobulinta **ES rinkos prieinamumo strategija,** kad būtų registruojami ES įmonių skundai ir įvertinamas jų poveikis bei užtikrinami atitinkami tolesni veiksmai. Komisija taip pat siekia politiniu bendradarbiavimu ir pagalbos programomis plėtoti MVĮ politiką ir gerinti verslo aplinką ES nepriklausančiose šalyse, ypač šalyse kandidatėse arba Europos kaimynystės politikos partnerėse.

3.3. Biurokratijos mažinimas

Bendrijos lygiu Komisija yra pasiryžusi visoms Bendrijos politikos sritims taikyti principą **„pradėk nuo mažo“** ir raginti paprastinti teisės aktus bei administracines normas. Nustatant atitinkamas paprastinimo priemones reikėtų stengtis užtikrinti, kad reglamentavimas būtų proporcingas pagrindiniams tikslams, atsižvelgiant į socialinius, aplinkos ir ekonominius aspektus.

Geresnio reglamentavimo iniciatyva yra ypač svarbi MVĮ, nes jos dažnai turi nedaug išteklių ir nepakankamai kompetencijos taikyti dažnai sudėtingas taisykles ir reglamentus. Faktai rodo, kad MVĮ gali slėgti neproporcingai didelė administracinė našta. Siekdama pagerinti pagrindines ekonomikos augimo ir užimtumo skatinimo sąlygas, Komisija supaprastins Bendrijos taisykles ir teisės aktus, kaip numatyta neseniai paskelbtame komunikate dėl reglamentavimo aplinkos supaprastinimo[8]. Kadangi paprastinimas yra bendra pareiga, valstybės narės turi į tai atsižvelgti kurdamos savo nacionalinius teisės aktus ir kuo paprasčiau perkelti į savo teisę ES taisykles.

Komisija, ankstyvame etape vertindama ES teisės aktų poveikį, analizuos ir jo poveikį MVĮ bei užtikrins, kad į MVĮ poreikius bus tinkamai ir sistemingai atsižvelgiama. **Rengdama būsimus teisės aktus** Komisija užtikrins, kad jie netrukdytų MVĮ augimui ir nevaržytų inovacijų potencialo, ir sistemingai išanalizuos

[8] KOM(2005) 535.

visas alternatyvas, įskaitant ir atitinkamas lengvatas mikroįmonėms. Visuomet tiek ES, tiek valstybių narių lygiu reikėtų apsvarstyti atitinkamas priemones MVĮ teisinei naštai palengvinti, ir gali būti naudinga nustatyti tik MVĮ taikytinas nuostatas. Tai galėtų būti, pavyzdžiui, ilgesni pereinamieji laikotarpiai, mažesni mokesčiai, paprastesni ataskaitų teikimo reikalavimai arba netgi galėtų būti numatyta jų netaikyti, arba pagalbos teikimas, pavyzdžiui, pagalbos tarnybos. Pavyzdžiui, persvarsčius ES vaistus reglamentuojančius teisės aktus, numatyta gerokai sumažinti rinkliavas, taikyti atidėjimus ir teikti specialią administracinę pagalbą MVĮ kuriant vaistus. Komisija taip pat užtikrins, kad būtų tinkamai konsultuojamasi su MVĮ atstovais.

Komisija taip pat skiria vis daugiau dėmesio su **administracine našta** susijusioms kliūtims, trukdančioms MVĮ kurti darbo vietas, ir ragina valstybes nares nedelsiant įgyvendinti neseniai paskelbtos ataskaitos apie vieno asmens įmones rezultatus bei įgyvendinti jos rekomendacijas dėl geresnių sąlygų įdarbinimui mažose įmonėse sudarymo[9].

Kartais reikėtų apsvarstyti, ar, siekiant papildyti ir paremti egzistuojančių teisės aktų įgyvendinimą, nevertėtų naudotis **alternatyviomis politikos priemonėmis**, tokiomis kaip standartai ir savanoriški susitarimai. Tais atvejais, kai numatoma jais naudotis, reikėtų, kad juos rengiant visapusiškai dalyvautų MVĮ atstovai.

MVĮ dalyvavimo Bendrijos programose taisyklėse paprastinimas bus aktyviai tęsiamas darant tvarką paprastesnę, gerinant MVĮ informavimą apie vykdomas programas ir užtikrinant, kad vertinant būtų atsižvelgiama į MVĮ ypatumus. Be to, Komisija svarsto galimybę imtis kitų priemonių, pavyzdžiui, įdiegti išankstinio vertinimo tvarką, skatinti MVĮ konsorciumų dalyvavimą, paprastinti finansinius reikalavimus MVĮ ir nustatyti tikslus dėl MVĮ dalyvavimo. Komisija taip pat, reguliariai įvertindama MVĮ dalyvavimą ES programose, užtikrins, kad pasibaigus priemonėms būtų daromos tinkamos išvados.

Tiek Komisija, tiek valstybės narės turėtų imtis veiksmų konkrečiose politikos srityse MVĮ naštai palengvinti ir labiau atsižvelgti į jų poreikius. Komisija ketina persvarstyti ir paprastinti įvairias **valstybės pagalbos** teikimo taisykles ir lankstesnėmis pagalbos MVĮ taisyklėmis paskatins nebijoti imtis rizikingesnės veiklos. Ypač iš naujo bus peržiūrimos taisyklės dėl valstybės pagalbos teikimo inovacijoms siekiant skatinti inovacijų diegimą MVĮ, kuris yra labai svarbus.

Komisija yra paskelbusi Tarybos direktyvos pasiūlymą[10], kuriuo siekiama nustatyti vienodą 100 000 EUR nuo metinės apyvartos ribą, nuo kurios PVM nebūtų mokamas, ir sukurti „**vieno langelio PVM sistemą**“, kad PVM prievolės taptų paprastesnės ir MVĮ būtų skatinamos daugiau prekiauti ES viduje. Komisija aktyviai ragina kuo greičiau priimti šią direktyvą. Be to, valstybės narės yra raginamos persvarstyti **tiesioginio apmokestinimo sistemą** siekiant sumažinti MVĮ tenkančią nereikalingą naštą. Galiausiai Komisija nustatys valstybių narių likutinio pelno, stiprinančio MVĮ nuosavą kapitalą, apmokestinimo gerą patirtį.

---

9 http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/first_emp/index.htm

10 KOM(2004) 728 galutinis, 2004 10 29.

3.4. MVĮ augimo potencialo gerinimas

ES stengiasi panaikinti nuolatines ir gerai žinomas rinkos spragas, ribojančias MVĮ galimybes **gauti finansavimą, vykdyti mokslinius tyrimus, diegti naujoves ir informacijos ir ryšių technologijas (IRT)**, ir varžančias jų augimo potencialą. Nors šia veikla buvo padarytas teigiamas poveikis, ją reikia aktyvinti ir toliau plėtoti, kad ji būtų veiksminga keičiantis visų rūšių įmonių poreikiams.

Finansai yra kertinis MVĮ steigimosi, plėtros ir vystymosi elementas. Komisija pasiūlė Konkurencijos ir naujovių pagrindų programoje (KNP) gerokai padidinti šiuo metu teikiamą **finansinę paramą** MVĮ. Plėtrai skatinti yra sukurta nauja rizikos kapitalo priemonė, specialiai skirta novatoriškoms ir greitai augančioms MVĮ. Banko paskolos portfelio pakeitimo vertybiniais popieriais priemonė pagerins skolinimosi galimybes, kad būtų išplėtota tiesioginio labiau tradicinių įmonių finansavimo galimybė. Komisija pateiks komunikatą dėl **augimo finansavimo europinio būdo**, skirto didesnėms valstybių narių ir finansų įstaigų sinergijoms kurti, likusioms kliūtims finansų paslaugoms vidaus rinkoje šalinti ir veiksmingoms bei efektyvioms viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėms, galinčioms įveikti rinkos spragas, identifikuoti.

Nuolatinis **naujovių diegimas** yra esminis ilgalaikio įmonių vystymosi elementas[11]. Vis dėlto, nepaisant jų svarbaus vaidmens inovacijų srityje, MVĮ dažnai patiria sunkumų diegdamos inovacijas ir mokslinių tyrimų rezultatus bei naudodamosi INT teikiamomis galimybėmis. ES išsikėlė tikslą stiprinti MVĮ naujovių diegimo ir mokslinių tyrimų pajėgumus ir didinti į MVĮ **perkeliamų technologijų** kiekį tuo pačiu pripažindama, kad technologinės pažangos teikiamais privalumais gali pasinaudoti visų rūšių MVĮ. Todėl Komisija sieks, kad daugiau MVĮ dalyvautų **Europos INNOVA iniciatyvos** veikloje, ir stengsis suteikti MVĮ konkrečios pagalbos INT srityje naudodamasi Bendrijos verslo rėmimo tinklais. O vykdant **programą, skirtą padėti vykdyti aplinkosaugos reikalavimus**, bus remiamas naujovių diegimas MVĮ ir kartu švelninamas jų poveikis aplinkai.

Investicijos į MVĮ augimo potencialą taip pat yra vienas pagrindinių naujos **sanglaudos** politikos elementų. Strateginėse gairėse yra numatyta įvairi veikla, skirta MVĮ augimui skatinti, įskaitant MVĮ ir potencialių verslo iniciatorių finansavimo galimybių gerinimą, technologijų perkėlimo ar investicijų į kompetencijos polius palengvinimą, o tai būtų jungiamoji grandis tarp MVĮ ir mokslinių tyrimų ir technologijų įstaigų.

Komisija mano, kad yra labai svarbu dėti visas pastangas taisyklėms ir procedūroms supaprastinti **siekiant paskatinti MVĮ dalyvauti Septintojoje pagrindų programoje**, ir toliau akylai stebės šios veiklos pažangą. Komisija ir toliau įvairiomis priemonėmis skatins ir lengvins MVĮ dalyvavimą tiek įvairių teminių sričių bendradarbiavimo projektuose, tiek specifinėje MVĮ ir jų organizacijoms skirtoje veikloje.

---

[11] Žr. Komisijos komunikatą: Įgyvendinant Bendrijos Lisabonos programą: Daugiau mokslinių tyrimų ir inovacijų. Investavimas ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti Bendra strategija, KOM(2005) 488 galutinis, 2005 10 12.

Vienas pagrindinių veiksmų didinant MVĮ konkurencingumą – tai **skatinti informacijos ir ryšių technologijų (IRT), e.mokymo ir e.verslo diegimą**. Komisija ir toliau rems šios srities politikos formuotojų bendravimą per MVĮ skirtus **e.verslo rėmimo tinklus**. Ji toliau skatins geriausios patirties mainus ir sklaidą, rems MVĮ konsultantų mokymą ir puoselės IRT tiekėjų ir MVĮ bendradarbiavimą. Be to, konkurencingumo ir naujovių pagrindų programa bus remiamas IRT paslaugų MVĮ diegimas.

Galiausiai Komisija ketina daugiau **sužinoti apie Europos MVĮ veiklos rezultatus ir geriau juos išanalizuoti**, kad galėtų imtis priemonių jų konkurencingumui didinti. Ji pagerins esamų priemonių – tokių kaip **Europos MVĮ observatorija** – gebėjimą analizuoti ekonominius duomenis ir tai, kaip MVĮ suvokia situaciją, siekiant geriau suprasti jų ypatybes ir veiklos rezultatus nepadidinant MVĮ administracinės naštos.

3.5. Geresnis dialogas ir konsultacijos su MVĮ atstovais

MVĮ mažai žino apie ES ir jos veiklą, kurios poveikį verslui kartais kritikuoja. Dažnai jos ne iki galo pasinaudoja ES teikiamomis galimybėmis. Europos institucijos taip pat turėtų pagerinti savo gebėjimus išklausyti MVĮ rūpesčius ir kartu su valstybėmis narėmis kurti teigiamą verslumo įvaizdį. Siekiant iš naujo suartinti Europos integracijos projektą ir jos piliečius labai svarbu sumažinti **informavimo** tarp Europos institucijų ir verslo, ypač MVĮ, **spragą**[12].

Komisija skatins, kad reguliariau ir sistemingiau vyktų dialogas su suinteresuotomis šalimis ir jų konsultavimas. Ji sieks, kad būtų atstovaujamos kuo įvairesnės suinteresuotos šalys pradedant Europos verslo organizacijomis ir baigiant nacionalinėmis ir vietinėmis rėmimo organizacijomis, mažų įmonių konsultantais ir iš dalies pačias MVĮ. Komisija, ypač **MVĮ atstovas**, yra pasiryžę plačiai konsultuoti atitinkamas suinteresuotas šalis siekdami užtikrinti, kad formuojant politiką būtų atsižvelgiama į jiems rūpimus klausimus.

Suvokdama, kokį svarbų vaidmenį atlieka verslo organizacijos perduodamos MVĮ atsiliepimus Europos institucijoms, Komisija taip pat planuoja Europos verslo informacijos centrų tinkle sukurti **greitą ir paprastą naudoti konsultacijų sistemą** (MVĮ darbo grupę), kur MVĮ galėtų pateikti savo nuomones apie konkrečias politikos formavimo sritis. Be to, Komisija šiuo metu persvarsto sąveikiojo politikos kūrimo iniciatyvą ir pasiūlys, kaip pagerinti atsiliepimų teikimo sistemą, kad kuriant ES teisės aktus būtų žinoma apie MVĮ problemas. Ir galiausiai, ne mažiau svarbu yra paminėti tai, kad neseniai Komisija paskelbė ataskaitą apie konsultacijas su suinteresuotomis šalimis valstybių narių ir regionų lygiu, kurioje pateikiami konkretūs pasiūlymai, kaip gerinti konsultacijų mechanizmą.

Vienas pagrindinių prioritetų bus **verslumo skatinimas ir MVĮ įvaizdžio gerinimas**. Komisija daug dėmesio skirs bendravimui su įvairiomis suinteresuotų šalių grupėmis, taip pat ir regiono lygiu. Tuo pat metu bus vykdoma nemažai tikslinių veiksmų Europos visuomenės požiūriui į verslo iniciatorius pagerinti papasakojant apie sėkmingus verslumo pavyzdžius. Pačioje 2005 m. pabaigoje prasidės naujas konkursas – „Europos įmonių apdovanojimai“. Šiame projekte bus

---

12 Žr. Komisijos veiksmų planą bendravimui su Europa gerinti, 2005 liepa (SEK(2005) 985)

nustatoma, kokios buvo sėkmingos verslumo ir MVĮ skatinimo priemonės regionų ir vietos lygiu, ir bus sudaromos galimybės keistis geriausia praktika šioje srityje.

Galiausiai Komisija **puoselės bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotomis šalimis**. Ji pagerins bendravimą MVĮ klausimais tinkluose su nacionalinėmis administracijomis, o reguliarūs susitikimai su verslo organizacijomis politikos klausimams aptarti bus tęsiami ir vyks dar dažniau. Siekdama užtikrinti visų suinteresuotų šalių dalyvavimą procese, Komisija kasmet rengs aukšto lygio konferencijas pažangai, pasiektai įgyvendinant šį komunikatą, apžvelgti ir tolesnei veiklai aptarti. Be to, Komisija skatins MVĮ atstovų dalyvavimą aukšto lygio grupėse, apskrito stalo diskusijose ir kituose atitinkamuose forumuose, o 2006 m. surengs konferenciją, skirtą amatų įmonėms.

4. IŠVADA

Šiuo komunikatu duodamas postūmis naujai pragmatiškesnei, išsamesnei ir geriau suinteresuotų šalių dalyvavimą užtikrinančiai ES MVĮ politikai. Jame pabrėžiama, koks svarbus yra MVĮ vaidmuo partnerystei ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui. Komunikate numatoma, kokių strateginių priemonių reikėtų imtis siekiant padidinti MVĮ konkurencingumą: paprastinti Bendrijos politikos priemones, gerinti politikos sričių sinergiją ir glaudžiai derinti ES ir valstybių narių veiksmus.

Svarbus tikslas – ES mastu ir valstybėse narėse keisti politikos kūrėjų ir visuomenės požiūrį į MVĮ ir verslo iniciatorius. Tam, kad MVĮ politika būtų sėkminga, į daugelį politikos sričių turi būti įtraukti tikrieji milijonų Europos įmonių lūkesčiai. Komunikate atkreipiamas dėmesys į didžiulį dar neišnaudotą MVĮ potencialą didinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas ir siūloma, kokiais būdais galima supaprastinti taisykles ir reguliavimą, paskatinti verslumo kultūrą, pagerinti MVĮ prieigą prie inovacijų, finansų, mokymo ir galiausiai, bet ne mažiau svarbu, pagerinti jų galimybes įžengti į Europos ir tarptautines rinkas. Ir galiausiai, ši nauja MVĮ politika neatsiejama nuo bendravimo ir konsultacijų su suinteresuotomis šalimis.

Siekiant šiame komunikate nustatytų tikslų visiems suinteresuotiems proceso dalyviams – viešiems ir privatiems, regioniniams, nacionaliniams ir europiniams – reikės sukaupti visas pastangas ir ryžtą. Komisija atidžiai stebės MVĮ veiklos rezultatų įtaką ekonomikai, savo prioritetiniu uždaviniu laikys su MVĮ susijusių politikos sričių koordinavimą ES mastu ir tarp valstybių narių ir naudodamasi Bendrijos priemonėmis ir programomis sieks didinti MVĮ konkurencingumą.